

A MECCS

Nagypapa akart lenni. Ebben a korban már minden férfi az. Neki is kijárna legalább egy papázó. „Nándi papa...” Kószolgota gondolatban. Ízlett. Ám az utcán csak „bácsi”, az orvosnak, postásnak Németh úr, tanítványainak tanárúr, barátainak Nándi volt. Így, papa nélkül. Családja meg... Nem volt. Fia nem bocsátotta meg, hogy az apján osztoznia kellett több évfolyamnyi diákkal. Csalódottságában Amerikáig menekült. Nándi felesége meg azt nem bocsátotta meg, hogy a fiúkat olyan messzire űzte. Elhagyta egy ügyvédért.

Az Aldi felé volt egy játszótér. Ott sokszor látott unokával játszó nagypapákat. Mellében összeütődő ólomsúlyokkal nézte őket. Sóhajtozott. Próbálta kifűjni a súlyokat. Nem ment.

Egyik nap elromlott a tévéje. A futball VB hajrájában! És a szerelő nem tudott jönni. Csak a következő héten. Pedig aznap este volt a német–brazil elődöntő. Azt pedig látnia kellett. Hithű német drukker volt. Nomen est omen.

Ezért elment a két utcával arrébb lévő kocsmába. Ott van tévé, ital, társaság. Mindháromra szomjazott.

Régen a német kéttannyelvű gimnáziumban, az osztályai töltötték ki a családi űrt. De nyugdíjba ment. Azóta csak két régi kollégája látogatta. Meg négy magántanítvány. Gyerekkori barátja, Lali két éve szívinfarktusban halt meg. A másik, Feri pedig még ’76-ban Belgiumba disszidált. Évekig tartották a kapcsolatot, de Ferinek egyre több idejét vette el a családja. Ezért eltávolodtak. Utoljára Lali temetésén találkoztak. Nándi este olvasott, tévézett, és küzdött a jól felfegyverzett, páncélos magánnyal. Korai nyugdíjas éveiben még sikerült párszor kiütnie a nyeregből. A Kosztolányin volt egy pub, ahol Beatlest, Elvist, Illést, Hungáriát játszottak a lelkes fiatalok. A lelkes öregek meg táncoltak. Nándi gyerekkora óta gyenge térde egyre többet fájt. A pubolások elmaradoztak. Már három éve alig mozdult ki. Pedig szörnyen hiányzott neki a társaság. Magántanítványaival csak a névelőkről, rendhagyó ragozásokról, elváló igekötőkről beszélhetett. Régi kollégái történeteit kívülről tudta. Ők is a Nándiét.

Csillogó szemű fiatalokat akart, akik lelkesen hallgatják. Úgy, mint tanár korában. Tudásszomjas, copfos, csillámos tollal jegyzetelő szorgalmas

lányokat. Plátói szerelmeik miatt zaklatott, sminket megtagadó, szünetben is olvasgatókat. Fiú megfelelőiket: a kinyúlt pulcsis, tollat, ceruzát rágcsálókat. Nagyszájúságot játszó, a legmodernebb eszközökkel jegyzetelőket, akiknek váltak a szülei. Türelemmel szelídíthető flegma, órán is telefonozgatókat.

Büszke volt, ha ötös dolgozatokat javíthatott. Ha egy diák egy komoly elbeszélgetés után összeszedte magát. Ezeket még a focimeccsek izgalmi sem pótolhatták. Főleg most, hogy a tévé elromlott.

Bent, a kocsma ajtaja mellett, a legfeltűnőbb helyen volt a névadó: egy hatalmas páfrány. A falak elszíneződtek az egykori cigifüsttől. A dohos sör és borszag talán a Kádár-korszakból itt áll. A fonott székek a félig kiszakadt, lifegő műanyag szálaktól nagy négy lábú rovarokra emlékeztettek. Az asztalok összevissza karcolásaiból kijött volna a kínai ABC. A pult és rajta a kopott, Soproni feliratú tüskés gumilap ragadt a kilötykölt italoktól. A hely majdnem tele volt. Amúgy is ilyen sokan járnak ide? Vagy csak a VB miatt? A pult mellett három ötvenes beszélgetett a pultoslánnyal. A közvetlenség alapján törzsvendégek. Négyen, harminc-negyven körüliek, már behelyezkedtek. Pont a tévével szemben. A páfrány másik oldalán, a sarokban három huszonéves ült.

Nándi érkezésére a behelyezkedett négy épp csak odanézett, aztán vissza a meccs bevezető műsorára. A többiek viszont kíváncsian figyelték. Meglepi őket, mit keres itt egy ilyen öregember. Mindjárt még jobban meglepődnek.

– Kezit csókolom a kishölgynek – mondta, és gunyorosan csippentett a szemével. – Lenne olyan jó, és megszánna engem egy dupla Chivas Regallal?

A pultnál állók elismerően összenéztek. A sarokban az egyik fiatal félhangosan megjegyezte:

– Az oszt’ igen! Nem aprózza el!

Nándi a fiatalokra kacsintott. Az elismerő fiatal mondott valamit a társainak, majd a pulthoz jött. Míg a pultoslány töltött, megkérdezte:

– Lenne kedve csatlakozni?

Nándi képzeletben összedörzsölte a kezét. Épp ilyesmiben reménykedett. Mosolyogva bólintott. Az asztalnál kapkodó helycsinálás, majd ahogy Nándi odaért, bemutatkozás kezdődött. A fiatalok amúgy is gyakran járnak ide. Errefelé dolgoznak. Igen, kollégák. Egy kis gyógyászati segédeszközöket gyártó cégnél. Munka után be szoktak ülni egy-egy sörre. De most a meccs miatt jöttek. Ők is hithű német drukkerok. Pont az esélyekről vitatkoztak.

– Jók a brazilok, de Silva és Neymar nélkül esélytelenek – szögezte le Dani, aki az asztalukhoz hívta Nándit.

– A brazilok 2002-ben is megverték a németeket. Nem kicsit – vitakozott vele Tibi.

– Azóta sokat javultak a németek – kapcsolódott be Nándi. – Müller, Klose, Götze, remek játékosok. Na és Neuer!

– Ez igaz – értett egyet Tibi. – Ő a legjobb kapus az idei VB-n.

Közben vége lett a bemelegítő műsornak és a reklámblokknak is. Kezdődött a meccs. A kíváncsi várakozás miatt lassan minden beszélgetés abamaradt. A tizenegyedik percben meglett az első német gól. A huszonharmadik perctől az események felgyorsultak. A vendégek csak kapkodták a levegőt, ahogy a németek hat perc alatt négy gólt rúgnak. A lélegzetvisszafojtott feszültség akkora volt, hogy a tévé konnektor nélkül is működött volna.

– Úristen! Ez még csak a huszonkilencedik perc! – hüledezett Tibi.

– Fantasztikus! Láttam már néhány meccset, de ilyet... – ámuldozott Nándi is. – Fiatalkoromban focista szerettem volna lenni. De aztán... – szomorúan legyintett, elűzve az emléklegyet. Majd egy újabb kört rendelt. – Erre koccintani kell!

Furcsa... Mint a Kosztolányin a pubban... Csak ott a kapocs a régi dalok, az emlékek voltak. A tánciskolás délutánok, az ott alakult beat zenekarok, a sercegő lemezű házibulik, az Ifiparkos, tabános koncertek, az úttörőtáborok tüzénél meggyújtott szerelmek. Itt meg az egy csapatnak szurkolás, a bizalom a győzelemben, az izgalom a kapocs. A kettő igazából egy. Az unokáim lehetnének.

Ez a whiskey-nél is jobban a fejébe szállt. A szünetben mesélni kezdett. Nosztalgiázva, nagypapásan.

– Az aranycsapatról meg a híres hat hármas meccsről hallottatok, ugye? Na, igen. Én akkor tizenegy voltam. Az volt ám a meccs! Más idők voltak azok! Nem volt mindenkinél tévé, rádió. Ezekről az okos vackokról nem is beszélve! Nekünk is csak egy rádiónk volt. Azon hallgattuk a meccset. Átjött két osztálytársam, a legjobb barátaim. Mi is hárman voltunk, mint ti – szeme elködösült az emléktől. – Imádtunk focizni! Játsoztunk az iskolai focicsapatban. Ha nem volt edzés, a Bakáts téren labdázunk a környékbeli kölykökkel. Az aranycsapatnak képzeltük magunkat. – Nándi szeme már egy tele lehelt üvegház volt. – Mindenki Puskás Öcsi akart lenni. Kivéve én. Én Hidegkuti. Ha már névrokonság... Ugye... – és felnevetett. – Mekkora csalódás volt az ötvennégyes vb-döntő! Azt is együtt hallgattuk, a barátaimmal. Nem akartunk hinni a fülünknek. Én mondom nektek: az önteltség veszélyes dolog... – csóválta meg a fejét Nándi. Én csak tudom...

– Hát a vereség most szóba se jöhet! – nevetett a harmadik fiatal, Zsófi.
– Igyunk az öt nullra vezető német csapatra!

A köszöntést az egész kocsmá átvette. Mindenki koccintott mindenki-vel. A három törzsvendég is. Pedig ők a braziloknak drukkoltak.

– Ez a szép a fociban! – bólogatott Nándi a helyzettől és a whiskey-ktől elázva. – Nem szidjuk egymást, nem gyűlölködünk. Együtt izgulunk, örülünk. Talán más csapatnak szurkolunk, de ezért nem nézzük le a másikat.

– Együtt kapunk levegő után egy izgalmas helyzetnél, és kiáltunk fel a végén – patetizált tovább a már szintén spicces Dani.

– És együtt koccintunk! Így! – koronázta meg a hangulatot Zsófi.

A második félidő gólszegényebbre sikerült. A németek csak kettőt szereztek. A kilencvenedik percben aztán a braziloknak is sikerült egy. Nándi nem győzte hangsúlyozni, hogy ez csak púder. Azért koccintottak rá. Hogy felvidítsák a három törzsvendéget.

– Hogy sírnak a brazilok – érzett együtt Zsófi.

– Az azért durva, hogy házigazdák, és kiestek – elmélkedett Tibi.

– Pláne, mert eddig mindig, ha elődöntősök voltak, győztek is – mondta a focitörténetet fújó Nándi. – Utoljára kilencvennyolcban, a döntőben kaptak ki ennyire.

– Hú, az megvan – kapta fel a fejét Dani. – Pont táboroztam. Iszonyúan rápörögtünk a VB-re. A táborvezetők is. Szereztek egy kivetítőt, hogy megnézhesük együtt a döntőt.

Megindult a nosztalgialavina. A fiatalok és Nándi egymást túllicitálva sztorizott. Tibi közvetlenül a Jugoszláv háború után nyaralt Zadarban. Pont akkor volt egy szerb–horvát meccs. Tízéves volt. Nem értette, mi ez a felhajtás. Kihosszabbították tévék az utcákon, mindenhol tömeg... A szülei be voltak szarva, mi lesz, ha a szerbek győznek. Nándi mindentudón bólogatott. A 90-es Dinamo – Crvena meccsel robbant ki a jugoszláv háború. Szörnyű volt. A szerb, horvát szurkolók még a meccs előtt egymásnak estek. Sokan meg is haltak.

Dani az apjával egy BL döntőért egyszer ellógta az évenkénti családi banzájt. Betegséget kamuzott, az apja meg jófejséget. Azt mondta, otthon marad vele. A tesók és anya csak menjenek. Működött. Csak előbb értek haza. Pont a sörözős meccsnézés közepén. Nagy balhé volt. De megérte. Ahogy a Liverpool játszott...

– Három nullról hozták fel a meccset döntetlenre, aztán meg is nyerték!

– lelkesedett, minden szónál az asztalhoz ütvé a söröskorsóját.

Zsófi ott volt, mikor a Zalaegerszeg megverte a Manchester Unitedet. Nándi erre egy másik Manchester United-es meccsel kontrázott. Akkor a Fradi verte meg őket.

Aztán előhúzta az aduász történetét. Szintén elődöntő, olyan, mint ez. Nekik, a községi általános iskolásoknak volt egy nagy vetélytársuk, a Sport Általános iskolások. Folyton megverték Nándiékat. Egyszer összekerültek a Ferencvárosi Kerületi Bajnokság elődöntőjében.

– Biztosak voltunk a vereségben. Az edzőnk nagyon dühös volt...

– Jaj, ne... – sóhajtott egy hang Nándi fejében.

– A kezdés előtt igyekezett a lelkünkre beszélni. Negatív hozzáállással nem lehet pályára lépni.

A pultoslány munka nélkül maradt. Mindenki a gesztikuláló, lelkes Nándi szavait itta. Ő észre se vette. Csak a fiatalokat, meg azt a régi-régi meccset látta.

– Az első félidőben volt néhány jó helyzetünk, de az ellenfél lehengerlő volt.

– Már megint! Mire jó ez? – bosszankodott a hang. Nándi rutinosan lehalkította.

– Két gólt is bekaptunk. A második félidőre feladtuk. Helyesebben, elengedtünk mindent. Nem féltünk, nem görcsöltünk a játékon, csak fociztunk. Ahogy a Bakáts téren szoktunk. Én mondom nektek, ez a titka az egésznek. Mindegy, hogy egy stadionban vagy a téren fociztok, csak szívből tegyétek. Mi soha olyan jól nem játszottunk, mint akkor. Negyedóra alatt egyenlítettünk, a győzelem már csak kar, vagyis lábnyújtásnyira volt. De az az utolsó gól csak nem akart jönni. A nyolcvankilencedik percben az egyik barátom nekem passzolta a labdát, én meg elindultam a kapu felé. Egy el-lenséges csatár, a „nagylábú”... Nem véletlenül hívtuk így, gyerekhez képest nagyon nagy lába volt, és hatalmasokat tudott rúgni. Majdnem leszerelt, de még épp sikerült egy nagyot rúgnom a labdába. Én mondom nektek, gyönyörű volt! Az egész csarnok elnémult. Mindenki a labdát szuggerálta, ahogy a kapu felé repült. Ebben is az ellenfél állt győzelemre. A labda túl magasra ment. A kapu felső lécének ütközött. Csakhogy onnan... Onnan mintha a kapu szívná magához, a hálóba pattant.

A páfrány levelei susogtak, ahogy a tíz vendég kifújta a visszatartott levegőt.

– És... És mi történt a döntőben? – Dani hangja az izgalomtól vékony volt, és remegett.

– Vesztettünk – vont vállat Nándi. – Mivel legyőztük az ősellenséget, azt hittük, senki sem állhat meg előttünk. Ezért mondtam nektek, hogy az önteltség veszélyes. Ugyanabba a hibába estünk, mint az Aranycsapat az 54-es VB-döntőn. Én azon a meccsen amúgy nem is játszottam. Mert...

– Erre kíváncsi vagyok... – kajánkodott a hang.

– Mert öm... Lebetegedtem. De azt az elődöntőt sosem felejttem el. Mekkora ölelkezés, ünneplés volt utána az öltözőben! Meg a Szürke Csacsiban... Az volt a törzshelyünk. – Nándi szemében ismét elindult az üveg-ház-hatás.

A beszélgetés visszakanyarodott a brazil-német meccsre. A vendégek lassan hazaindultak. Nándi és a fiatalok megbeszélték, a döntőn újra eljönnek.

Hazafelé Nándi repült. A régi meccs, a mostani este, a fiatalok, a whisky szárnyak lettek. Észre se vette a térdében izzó fájdalmat. A lefekvésig. Addigra az eufória kicsit megfakult. A fájdalom emlékeztette: hazafelé sántikált, nem repült. De másra is. Megszólalt a lelkiismerete.

– Hazudtál.

– Nem.

– Tudod jól, hol voltál azon a meccsen.

– Ott voltam.

– De nem te rúgtad azt a gólt.

– De... De én játszottam. Emlékszem, hogy Lali átpasszolja a labdát Ferinek, ő továbbadja nekem, aztán látom, hogy balról jön a „nagylábú”, de még pont van időm egy nagyot rúgni a labdába és...

– Igen. Lali tényleg passzolt Ferinek, de ő próbálta leszerelni a „nagylábú”, és ő rúgta a gólt.

– De hát emlékszem.

– Emlékszel, mert ott voltál. Ültél a padon, és irigykedve nézted. Nem játszhattál sem ezen a meccsen, sem a többin. A térded miatt. Nem csatlakozhattál az iskolai csapathoz.

Nándi dühös volt. Gyűlölte az igazságot. A kudarcot, a hiábavaló álmodozást. Hogy csak a legjobb barátai kerülnek be az iskola történetébe... „A legyőzhetetlen csatársor.” Emlékszik a meccsekre, a helyzetekre. A hátba veregetős győzelmekre, a lógó orrú vereségekre. Miért baj, ha részt kér belőlük? Ki tudná meg? Ezek a fiatalok biztos nem. Nekik ez csak egy történet. Lehet kicsit izgulni, örülni a végén. A valóságalapja lényegtelen.

A lelkiismerete meg se rezdült a kirohanásra. Miért írta át az életét? Szégyelli?

Hozzájuk akart tartozni. A kocsmában a fiatalokhoz, az iskolában a focisapathoz. Nézzenek fel rá, ünnepeljék. A valóság mitől lett volna érdekes. Egy meccs olyan, mint a többi. Szeretett volna játszani, csak a térde... Gyűlölte, ha sajnálják.

Helyette mások glóriáját teszi a fejére. Volt értelme? A lelkiismeret látószöveget váltott. Nándi még sosem nézte ezzel az optikával az életét. Így a focista múlt, a nagyszabású győzelmek, a rajongó barátok, a sportolóként meghódított lányok történetei céltalannak látszottak. Érdekesebb emberre tették. Nem szerethetőbbé. A fia ráunt, mert nemcsak neki villogott a sztorkkal. A felesége elhagyta. A diákjai érettségi után elfelejtették. Mint minden tanárukat. A Kosztolányin a pubban sem emlékszik már rá senki. A fiatalokkal is a döntőn találkozik utoljára. Utána elfelejtik őt is, a történeteit is.

A lelkiismeret lencséje torzított. Nándi érezte. Mégis hatott rá. Megfogadta: a döntőn nem mesél ilyeneket. Fogadják el szürke életűnek. Ha meg nem, úgysem találkoznak többször.

Öt nap múlva, ezzel a döntéssel görnyedt hátán ment a döntőre. Dani, Tibi és Zsófi nem voltak ott. Csalódott volt. Sokáig várt. Létezik, hogy megtudták az igazat a történetéről? Olyan kicsi ez a város. Akkor sem valószínű. Azért ismét megfogadta az őszinteséget. Biztos, ami zihér.

A meccs előtt pár perccel érkeztek. Nagyon megörültek Nándinak. Félték, hogy nem tud eljönni. Elkezdődött a döntő. Nem volt olyan jó, mint a múltkori. A hangulat viszont igen. Főleg mert győztek a németek. Az öröm majdnem kirúgta a kocsmát oldalát. A vendégek egymást túlharsogva toastolták a német, argentin csapatot, Messit, a „legjobb csatárt”, Neuert, a „legjobb kapust”. Majd a hangulat tetőpontján Zsófi felkiáltott:

– A Páfrány kocsmát gólkirályára: Nándi papára!

Az éljenzés forgószelében a falakról vakolat pergett. Nándi lesütött szemmel, de boldogan mosolyogva ült a koccintásra nyújtott poharak sűrűjében. Miután mindenki lecsengett, várakozó csend lett. Újabb történetet vártak. Elkomolyodott. Letette a poharát. Kis habozás után krakogott, zavartan elmosolyodott.

– Volt egy másik nevezetes meccsünk is.